

O nouă așezare de tip Glina la Ionești, (Județul Vâlcea)

Ion Tuțulescu

Comuna Ionești (în a cărei componență administrativă intră și satul Marcea) este amplasată din punct de vedere geografic în podișul Getic, (regiune puternic fragmentată de dealuri), în centrul județului, pe malul drept al râului Olt, la o distanță de 26 km sud de municipiul Rm. Vâlcea și la 20 km nord de municipiul Drăgășani. Legătura cu această comună se realizează prin intermediul arterei principale DN 64 care unește cele două municipii ale județului.

Având o suprafață de 5373,92 ha, comuna Ionești este alcătuită din 9 sate: Marcea (teritoriul nordic al comunei), Prodănești, Ionești - reședința de comună, Bucșani, Fotești, Guguianca, Delureni, Fișcălia, Dealu Mare¹.

La nord, comuna Ionești se învecinează cu orașul Băbeni, la sud cu comuna Orlești, la est cu comuna Olanu, iar la vest cu comunele Șirineasa și Peșceana.

Din punct de vedere regional comuna aparține Olteniei (harta 1) această regiune fiind propice dezvoltării comunităților umane încă din cele mai vechi timpuri.

Anul 2005 a fost un an deosebit de ploios, fapt ce a făcut ca o serie de terase să se confrunte cu puternice alunecări de teren. Din cauza acestor alunecări de teren am putut descoperii fragmente ceramice în punctul „*Canton*” sau „*La Jgheaburi*” din satul Marcea. Fragmentele ceramice au fost adunate la baza terasei, dar și din rupturile de teren provocate de alunecări.

Așezarea este amplasată pe dealul comunal, o terasă înaltă (a doua), aceasta fiind azi înconjurată de pădure. Singurul acces este dinspre est, porțiune ce prezintă o pantă accentuată (foto 1). Amplasarea așezării pe această unitate de relief este specifică comunităților Glina, care pe lângă funcția de apărare, considerăm că avea și un rol de supraveghere.² De aici se putea supraveghea foarte bine celelalte zone, în special lunca Oltului. Poziționarea în acest punct s-a datorat sursei de apă necesară oricărei așezări, pe care o considerăm pârâul Corbeanca, secat în zilele noastre și aflat în imediata apropiere a așezării.

Trebuie să menționăm, că punctul (terasa) unde s-au descoperit fragmentele ceramice aparținând culturii Glina are o suprafață foarte redusă,

¹ Mulțumim pe această cale domnului consilier comunal Șchiopu C-tin, de al cărui sprijin am beneficiat.

² Vl. Dumitrescu, Al. Vulpe, *Dacia înainte de Dromichete*, București, 1988, p.70; C. Schuster, C. Fântâneau, *Considerații privind habitatul în bronzul timpuriu între Carpații Meridionali și Dunăre*, *Cultura Glina*, în *Drobeta*, XIII, 2003, p.8.

aceasta fiind propice dezvoltării unor comunități reduse numeric, și anume, unor sate mici sau a unor cătune.³

Ceramica descoperită prin cercetarea de suprafață este specifică perioadei epocii bronzului timpuriu; ceramica se împarte în două categorii: ceramică grosieră sau de uz comun și ceramică fină. Subliniem faptul că, datorită numărului mic de fragmente ceramice, nu s-a putut identifica o categorie intermediară (ceramică semifină).

Împărțirea ceramicii în două categorii se datorează în principal:

Pastei:

- ceramica grosieră deține o pastă formată din nisip, pietricele de dimensiunea unui bob de grâu și paiete de mică (Pl.I/2,3; Pl.I/5,6; Pl.II/2,3);
- ceramica fină este compusă dintr-o pastă mai bine aleasă, nisipul este fin, pietricelele sunt puține sau lipsesc cu desăvârșire, la care se adaugă paiete de mică (Pl.I/1; Pl.I/4; Pl.II/1); un singur fragment ceramic deține slip de culoare brun închisă (Pl.I/1).

Arderea:

- ceramica grosieră în toate cazurile este slab arsă. Considerăm că un rol important în desfășurarea acestui proces l-a deținut și tipul de „*construcție*” folosit la ardere, precum și combustibilul de calitate inferioară⁴. În spărtură se poate observa un strat de culoare negru-cenușie sau castanie.
- ceramica fină este bine arsă, proces care se datorează după părerea noastră, alegerii cu mare grijă a pastei.

Decorul este împărțit în trei categorii: incizii, relief și adâncire.

Decorul prin incizii este semnalat la un singur fragment, acesta fiind poziționat pe buza vasului (Pl.I/3).

Decorul în relief este alcătuit din brâu alveolar, tras oarecum din peretele vasului⁵ (Pl.I/2; Pl.I/5,6), dar și din alveole digitale (Pl.II/1).

Cel prin adâncire este realizat prin găuri-buton (Pl.I/4), acest tip de decor fiind specific culturii Glina.

Culoarea

Paleta coloristică diferă din punct de vedere al categoriei ceramice, deși unele tipuri sunt semnalate la ambele. Astfel la ceramica grosieră, predomină culoarea cărămizie (Pl.I/2; Pl.I/5,6; Pl.II/2), și cenușiu-deschisă (Pl.I/3; Pl. II/3.) semnalate pe ambii pereți ai fragmentelor ceramice. Menționăm că pe baza cercetărilor de la Govora Sat (comuna Mihăești) Gheorghe Petre Govora semnală o grupă distinctă, denumită de cercetător „*grupa beton*”⁶, caracteristica sa fiind culoarea cenușiu-deschisă și pasta alcătuită din nisip și pietricele în amestec. Celei de-a doua categorii îi corespund culoarea neagră (Pl.I/1.) și culoarea cenușie (Pl.I/4.)

³ C. Schuster, *Perioada timpurie a epocii bronzului în bazinele Argeșului și Ialomiței Superioare*, București, 1997, p.31.; C. Schuster, C. Fântâneau, *op. cit.* p. 9.

⁴ C. Schuster *op. cit.*, p.59.

⁵ Gheorghe Petre Govora, *O preistorie a nord-estului Olteniei*, Rm. Vâlcea, 1995, p.28.

⁶ Gheorghe Petre Govora, *Începuturile epocii bronzului în nord-estul Olteniei*, Buridava, nr. 2, 1976, p.7.

Netezirea

Fragmentele ceramice aparținând categoriei grosiere sunt aspre, acestea fiind introduse într-o baie de lut, ce avea ca scop estomparea impurităților din pasta ceramicii⁷. Ceramica fină este acoperită de un slip bine netezit. (Pl.I/1.)

Formele

Dimensiunile foarte mici ale fragmentelor ceramice ne-au împiedicat să stabilim pentru fiecare în parte, forma care îi revine. Totuși constatăm existența vaselor de tip sac (Pl.I/2; Pl.I/5; Pl.II/2) sau a unor castroane ori străchini (Pl.I/3; Pl.I/6).

Uneltele

În timpul cercetării de teren a fost decoperit un nucleu de silex (Pl.II/4; foto.2), materia primă constituind-o silex-ul „prebalcanic”⁸.

Locuințele

Deși au fost descoperite bucăți de lut ars (chirpic) cu urme de nuiele (foto.3) și pari, acestea sunt insuficiente ca să putem preciza tipul de locuință.

Cercetările arheologice din județul Vâlcea atribuie culturii Glina doar 18 așezări⁹. Spațiul dintre Călina (com. Prundeni) și Govora sat (com. Mihăești) unde s-au descoperit așezări de acest tip, fiind prea mare, era impropriu ca aceste comunități de păstori să parcurgă o distanță așa de mare, fără a-și stabili undeva o așezare, aceasta fiind cea de la Ionești, sat Marcea.

Pătrunderea comunităților Glina în Oltenia se produce în perioada clasică a culturii, acestea dislocând sau alungând purtătorii culturii Coțofeni. Totuși în vestul Olteniei și în nord avem de a face cu un orizont târziu (faza a III-a, Govora-sat, Runcuri¹⁰, faza a IV-a Ostrovu Corbului) al acestei culturi. Majoritatea descoperirilor aparținând culturii Glina pe teritoriul județului Vâlcea, s-au obținut doar prin cercetare de suprafață, acestea fiind datate doar pe baza unor fragmente ceramice, fără a se executa cercetări sistematice care ar fi elucidat mult mai bine problemele legate de cronologia sau periodizarea acestei culturi. Din punct de vedere al decorului și al pastei, cele mai bune analogii le aflăm la așezarea de la Căzănești-Cărămidărie¹¹, Buleta, etc., pe baza cărora susținem că așezarea de aici aparține fazei a III-a a acestei culturi.

Pentru o mai bună elucidare a problemei legate de periodizarea acestei așezări, dar și pentru a obține mai multe informații considerăm necesară efectuarea unor cercetări sistematice cât mai urgente, datorită stării precare a sitului (din cauza alunecărilor de teren).

⁷ Cristian Schuster, *op. cit.* p.68.

⁸ *Ibidem*, p. 49.

⁹ Gheorghe Petre Govora, *O preistorie a nord-estului Olteniei*, Rm.Vâlcea, 1995, pp.25-33.

¹⁰ Cristian Schuster, *op. cit.* p. 84.

¹¹ Gheorghe Petre Govora, *op. cit.* 1995, pp.27-28.

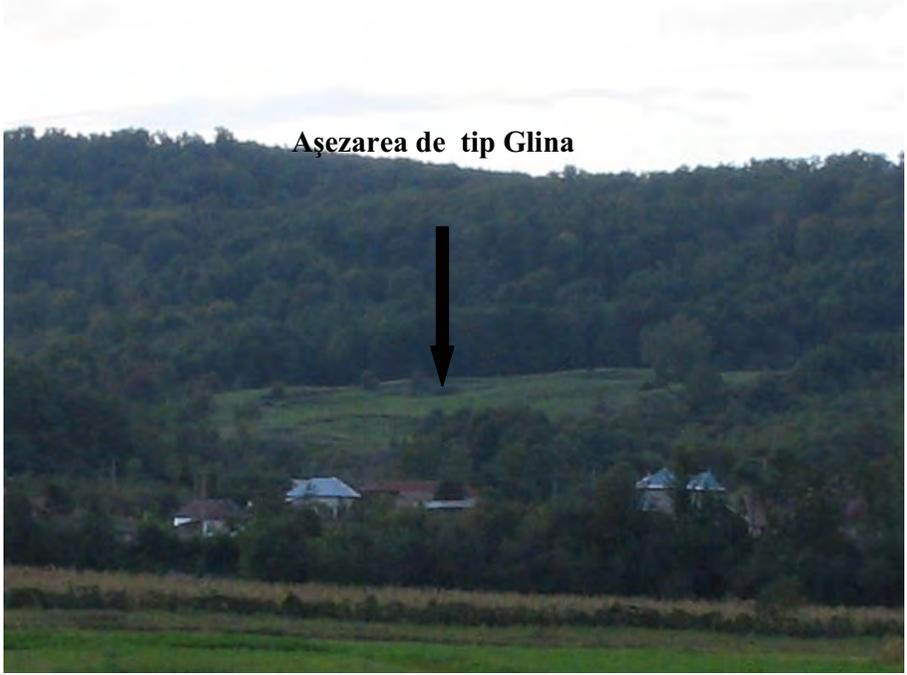
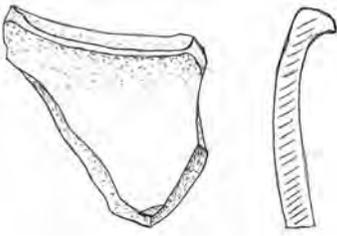

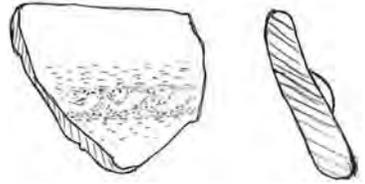
Foto 1

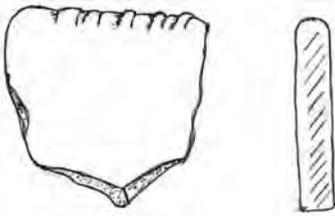
Harta 1. Poziționarea comunei Ionești pe teritoriul Olteniei

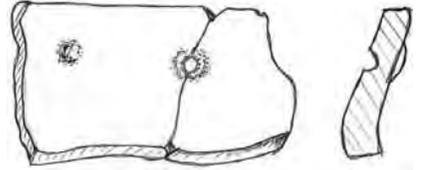
1

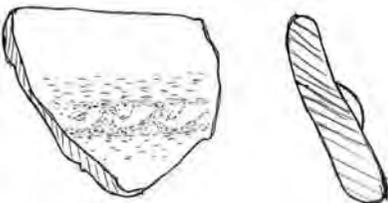
2

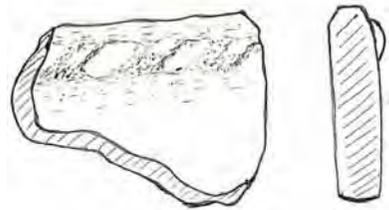
3

4

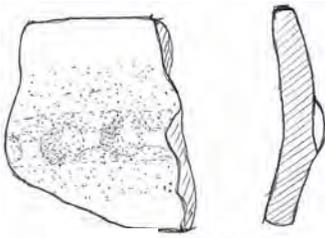

5

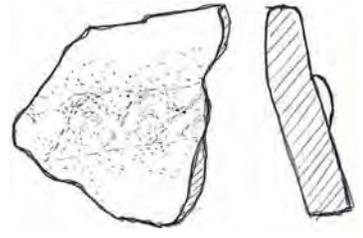

6

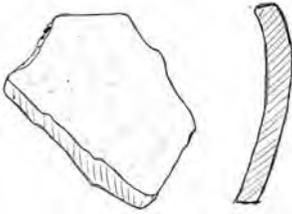
Pl. I

1

2

3

4

Foto 2

Foto 3

Pl. II